

Es tanca el darrer cas contra docents de l'institut d'El Palau de Sant Andreu de la Barca.

I ara?

Passats set anys des que es van fer públiques les denúncies contra docents de l'Institut El Palau de Sant Andreu de la Barca pels fets posteriors a l'1 d'Octubre, i després d'un periple judicial llarg i feixuc, podem dir que ha quedat arxivat el darrer cas que quedava obert.

Recordem que es tracta del cas penal que es va obrir contra nou docents per suposats delictes d'incitació a l'odi i contra la integritat moral, atribuint-los la intenció d'assenyalar i vexar alumnes per la seva condició de fills d'agents de la Guàrdia Civil el dia 2 i el 20 d'octubre del 2017, l'endemà del referèndum de l'1-O. El procés es va iniciar l'any 2018 i denunciem que s'ha prolongat massa en el temps i ha provocat un desgast personal i un patiment enormes. Els altres casos havien quedat arxivats anteriorment però, per a una de les docents, el malson ha durat fins ara, atès que l'Audiència Provincial de Barcelona va demanar que el jutjat d'instrucció de Martorell practiqués noves diligències en la seva investigació.

En els casos arxivats anteriorment el jutjat afirma que, si la suposada actuació de què s'acusa els docents fos certa, seria greu, impròpia... però no constitutiva de delictes. Cal dir que els docents no van reconèixer els fets de què se'ls ha acusat, i van aportar testimonis que ho corroboraven. El Consell Escolar (amb presència de famílies, docents i l'ajuntament) per unanimitat avalava la tasca dels docents. Tampoc la inspecció del Departament d'Ensenyament no va trobar cap comportament impropï en la seva tasca. Però des de Conselleria, aleshores sota l'article 155, no es va voler fer pública aquesta conclusió i, a més, es va demanar silenci als afectats. Aquest pronunciament era necessari per contribuir a dissipar les falsedats i la greu campanya que s'estava fent contra els docents i, més enllà, contra l'escola pública catalana. Calia reivindicar l'efectivitat dels mecanismes educatius de resolució de conflictes i mostrar suport a la tasca dels docents de Catalunya. A més d'aquest callament imposat, el Departament exercí un paper de contenció i de política de silenci general que no afavorí gens l'aparició d'una xarxa de solidaritat. Per sort, i per la gran dignitat de moltes persones, aquesta xarxa aparegué i fou organitzada *motu proprio* per les famílies i alguns exalumnes que es comprometeren a favor dels docents, perfectament coneixedors com eren de la injustícia de les acusacions i de la seva lamentable naturalesa política.

Un cop tancats tots els casos, podem parlar obertament sobre tot aquest patiment que ha suposat per als nou docents implicats, per a tota la comunitat educativa de l'Ins. El Palau i el mal que s'ha fet a tot l'ensenyament públic de Catalunya, en un qüestionament instrumentalitzat del model d'escola pública catalana. Des del Govern central del PP, des de les tribunes parlamentàries a Madrid i al Parlament, C's i el PP no van deixar de donar per certs els fets per interès polític i, juntament amb molts mitjans de comunicació, van llençar tota mena d'acusacions contra el suposat adoctrinament que feien els i les docents de l'escola catalana. Es va fer, doncs, una clara instrumentalització que obeïa tant interessos polítics com mediàtics, dels quals nosaltres, com a docents, estàvem totalment al marge i, mentre va convenir, vam ser utilitzats per uns i altres com a boc expiatoris.

El cas del Palau es va convertir en un afer d'estat, amb la presència a Barcelona dels Ministres d'Interior i d'Educació, que només es van reunir amb el representant de les famílies de la Guàrdia Civil per oferir-los tot el suport, sense cap contacte amb l'institut. Es van celebrar actes com el de la patrona de la Guàrdia Civil a la Caserna, a no més de 200 metres de l'Ins. El Palau, amb presència dels més alts comandaments del cos, del delegat del Govern Enric Millo i l'alcalde Llorca, on es manifestava una voluntat de desgreuge a les famílies denunciants i d'atac als docents del Palau. L'alcaldia del senyor Llorca, en fou de part, servilment complaent amb el cos de la Guàrdia Civil, atès que acceptà com a bona la versió dels acusadors sense ni tan sols donar l'oportunitat d'exposar-li els fets segons la perspectiva dels docents afectats. La presumpció de culpabilitat que aplicà als docents del Palau ha quedat desautoritzada en tota regla per les sentències exculpatòries que han rebut tots els docents sense excepció. Ens preguntem si, en algun moment, sentirà el deure moral de rectificar la greu actitud que va tenir com a governant, que n'havia de ser per a tots els ciutadans d'un poble i no per agradar a uns quants.

L'Ajuntament, doncs, llavors governat en coalició de PSC i Ciutadans, no va estar al costat de l'institut. Anys després, un dels regidors de C's, Xavier Pla, declarava que els fets del Palau havien estat "un malentès" i que ell, que havia estudiat al Palau, sabia "que no hi havia adoctrinament", com insistentment els seus líders polítics havien afirmat.

En canvi, volem fer públic un reconeixement i expressar la nostra gratitud per l'actuació de l'aleshores Síndic de Greuges, Rafael Ribó, que no només es va avenir a escoltar totes les parts, sinó que va expressar reiteradament la necessitat de reconduir el conflicte en el marc de la institució educativa i va criticar-ne una judicialització que mai no s'hauria d'haver produït.

I ara? Els mateixos que van atiar el conflicte i en van treure rèdit polític i mediàtic, ara simplement passen full? No dedicaran ni una línia a explicar que els casos d'aquells professors i professores a qui van difamar, els jutges els han arxivat? No demanaran disculpes a qui amb noms i cognoms ara es demostra que van calumniar? El seu objectiu ja el van aconseguir i no importa el mal que fessin ni la injustícia que cometien. El seu silenci actual, indigne, mereix la nostra impugnació radical i la de tota la societat.

Aquesta sensació d'impunitat és la que també dol. Un mínim d'honestedat hauria d'obligar que Javier Negre, que ens va posar en portada amb noms i cognoms, foto i una frase calumniosa, ho reconegués. També Albert Rivera, que ràpidament va reproduir fotos i noms i van incitar a anar contra nosaltres. Vam ser assetjats, insultats per xarxes, a les parets de l'institut... i d'aquest atemptat contra el nostre honor que encara està disponible per a qualsevol alumne que posi els nostres noms en un cercador, no se n'hauria de passar comptes?

Les denúncies del Palau van ser la punta d'un iceberg. S'enviava un missatge a totes i tots els docents de l'escola pública catalana: alerta del que dieu a les classes. Però que, en realitat, anava més lluny, dirigit a totes les escoles del país: vigileu el que feu, perquè amb denúncies —que no caldrà que siguin certes— us podem complicar la vida. I així van inocular el virus de la por... L'escola catalana i l'esperit crític dels i de les nostres alumnes, que com a docents estem obligats a potenciar, han quedat molt malmesos. Aleshores era per "l'adoctrinament" d'aquella "fàbrica de fer independentistes" que havia de ser l'escola catalana, però dins el concepte "adoctrinament" n'hi ha molts altres

que l'actualitat del món en què vivim ens exigeix. I, des d'aquell 2017, hi ha hagut un retrocés evident, que no podem permetre.

L'escola catalana, doncs, té pendent de recuperar el prestigi i l'autoestima que tenia abans de sucumbir al seu acomplexament davant l'aberració d'aquell atac polític, la posterior persecució dels docents (no tan sols de l'Ins. El Palau de Sant Andreu de la Barca) i l'ombra de la sospita que es va estendre a la societat sobre la comunitat educativa del país. Els seus efectes, lluny d'haver-se acabat, encara es perpetuen en formes de censura, d'autocensura i de condicionants ideològics de gestió i d'organització dels centres, que entorpeixen greument l'exercici digne i professional de la funció educativa de la societat a la qual ens devem.

Ni els successius governs de la Generalitat ni encara menys els estatals, no han fet res per rehabilitar políticament l'escola pública catalana i afavorir l'autoestima institucional i la dels docents. En aquest sentit l'Ins. El Palau podria ser la punta de llança d'aquesta rehabilitació social i política de l'escola del país i d'aquest procés d'autoestima docent. Les famílies i l'alumnat de Sant Andreu de la Barca també s'ho mereixen, després de tots els patiments soferts, quan uns quants van instrumentalitzar l'institut amb falses denúncies i el convertiren tot ell en víctima. La rehabilitació política de l'escola catalana i d'aquest institut en particular, si és que arriba, haurà fet molt tard; tanmateix això no lleva veritat al fet que es tracti d'una ferida pendent de guarir d'arrel.

No volem acabar sense manifestar el nostre profund agraïment a tots aquells que ens van fer sempre costat: en primer lloc, un reconeixement per al conjunt d'advocats que van representar-nos i ens van acompanyar durant tot el procés judicial treballant en la nostra defensa. I, sobretot, la nostra gratitud als qui, de manera valenta i solidària, van manifestar-se en suport dels 9 del Palau, van donar-nos el seu escalf i es van mobilitzar per fer-lo arribar a tota la societat. En especial, a les famílies, alumnes i exalumnes, i la comunitat educativa de Sant Andreu de la Barca, organitzades en la Plataforma de Suport.

Assemblea de docents d'El Palau. Sant Andreu de la Barca.

12 de novembre de 2024